

REVISTA

DE LA

CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL

VALLÉS

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Càmara.

Pera els que no siguin socis, el preu de subscripció es de cinch pessetas l' any.

Se publica al menos una vegada al mes y sempre que la seva aparició sigui convenient.

No té número fixo de planas. Dels treballs firmats, no se'n fa solidaria la Revista.

Els originals no's retornan.

De totas las obras que's reben, se 'n dona compte á judici de la Direcció.

Els anuncis, á preus convencionals.

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Secció 3.ª de la Càmara Agrícola Oficial del Vallés

GRANOLLERS

Ofertas y demandas

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmera hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

Pera anunciar en aquesta Secció, s' ha de ser soci de nostra Càmera; l' anunci per cada inserció, val á rabó de 25 céntims la ratlla.

Informes y encárrechs, á la Secció 3.ª de la Càmera.

OFERTAS

—Gavia de premsa en molt bon estat.

—Cavall pera tartana de 3 ¹/₂ anys y de 7 ²/₄ pams d' alsada.

DEMANDAS

—Se desitja un camp pera arrendament de duas cuarteras; te de ser aprop de Granollers.

—Lisol. Els que 'n necessitin en trobarán á la Càmera á 2'50 pesetas el pot d' un Kg.

—Se necessita una báscula venturera, com mes grossa millor. Informes á la Càmera.

TALLER D' ENCUADERNACIONES

Además de la encuadernació de llibres desde 'ls mes antichs als mes moderns, se fan tota classe de treballs que dita industria abarca; y son: *Petacas, Targeters, Carpetas, Bades de luxo y economichs, Papereras, Estatjos y Mostraris* pera tota classe d' industrias, *Caixas de cartró* pera tota classe d' industrias, y en especial de las de luxo pera regalos.

Llibres de contabilitat, se fan als rallats dels models que s' encarreguin.

Llibrería y Objectes d' Escriptori

DE JOSEPH XIRAU

Carrer de Sant Roch, 4.—GRANOLLERS

REVISTA

DE LA

CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL VALLÉS

SUMARI. Certamen Agrícol de Caldas de Montbuy.—Higiene, Medicina y Economía del camp, XIX.—El blat de primavera en el Vallés.—Els fems.—Las alsinas.—*Crònica.*—*Varietats.*

Certamen Agrícol de Caldas de Montbuy

Indubtablement podem envanirnos de ser la Càmara Agrícola del Vallés, una de las corporacions d' aquesta mena que més trevallen per la redempció agrícol.

A las moltas y cada any més prósperas operacions mercantils que 's fan, cal afegirhi la sanitosa acció social que per l' esperit corporatiu que aném extenent, se realisa, de tal manera que la Comarca Vallesana ha prés, socialment parlant, una faisó bon xich diferenta de la que tenia. S' han desvetllat intel·ligencias, s' ha introduit l' esperit de sacrifici y de germanor, s' ha posat en acció la voluntat adormida, hem progresat.

Pera prosseguir aquesta tasca, ja no 'ns hem de refiar únicament de la entitat que tenim á Granollers: una altra entitat, més nova, més modesta, empeny fortament també als comarcans cap á n' aquells ideals de progrés. Es la delegació de Caldas de Montbuy, que entre sos nombrosos actes, ha organísat un Certamen en que hi poden concorre ab trevalls intel·lectuals els homes d' estudi y observadors de la classe pagesa.

El número de premis oferts pera dit Certamen demostra la sim-

patia ab que ha sigut acullida la idea de la Delegació; els temes qual desenrotllo 's demana, fan esperansar que 'l Certamen de referencia produirà trevalls de molt profit pera l' agricultura.

Publiquém el Cartell:

La Delegació de la Cambra Agrícola Oficial del Vallés en aquesta Vila convida á tots els que ayman l' Agricultura, y progrés veritat de la classe pagesa, pera que ab sas composicions concorrin al que, ajudant Deu, se celebrarà el dia 9 d' Octubre pròxim y que 's regirà per el següent

CARTELL

1. Premi ofert per el Magnífich Ajuntament d' aquesta Vila de Caldas, á la millor Memoria que demostri «Que la exuberancia de la vejetació de las hortas de Vall d' aquest terme municipal es deguda al ser regadas ab l' aigua termal. Principis fertilisants per las hortalissas que ditas ayguas tenen».
2. Premi ofert per el Rnt. Dr. D. Joan Alemany y Vidal, Pbre., Rector d' aquesta parroquia, al més acabat «Estudi del esperit religiós de las antigas agremiacions y sos efectes beneficiosos per l' Agricultura».
3. Premi ofert per D. Alexandre M.ª Pons y Serra, Diputat á Corts per aquest Districte, al millor «Estudi sobre la replantació dels boscos á Catalunya y beneficis que reportaria á la Agricultura».
4. Premi ofert per l' Excm. Institut Agricol Catalá de S. Isidro, al autor de la millor Memoria que descrigui «Pera la perfecta elaboració del ví y la creació de tipos comunals ó regionals ¿es suficient la elaboració individual per cada propietari, ó es preferible la elaboració en comú per cada associació de propietaris ó Sindicats?»
5. Premi ofert per la Cámara Agrícola Oficial del Vallés, al autor de la més complerta Memoria que demostri «Els medis practichs per obtindre económicament en el Vallés el máxim rendiment de blat».
6. Premi que ofereix l' Ateneu de S. Feliu de Ctdinas, á la mellor Memoria sobre 'l tema «Beneficis que podria reportar la plantació de sureras en l' Alt Vallés; condicions de terrer que li requereixin per son major desenrotllo».
7. Premi ofert per D. Gabriel Cuspinera, á la millor colecció de «Pensaments curts y substanciosos, de carácter moral els uns y referents á prácticas agricolas els altres, que tendeixin al enaltiment y benestar de la classe pagesa».
8. Premi que D. Félix Fages y Vilá ofereix al mes acabat treball que tracti «Del cultiu del admetller y del avellaner, y si en la comarca del Vallés poden substituir ventatjosament á altrás plantacions que están en decadencia».

CONDICIONS

Las composicions podran ser escritas en catalá ó castellá y deurán esser inéditas.

Cada treball portarà un lema y acompanyat d'un plech que porti al sobre el lema y contingui el nom del autor.

El plasso d'admissió durarà fins lo día 1 del prop vinent Octubre y deurán ser dirigits al Secretari del Jurat á Caldas de Montbuy.

El Jurat al examinar los treballs tindrà més en compte el fondo del escrit, que la forma literaria.

El Jurat se reserva adjudicar els premis que quedin deserts als treballs que á son judici ne sigan mereixedors.

La Delegació se reserva per un any la propietat de las composicions premiadas, que serán publicadas á la Revista de la Cámara Agrícola Oficial del Vallés.

FORMAN EL JURAT

President: D. Eussebi de Puig (President de la Federació Agrícola Catalana Balear).

Vocals: D. Ignaci Girona, D. Joseph Zulueta, D. Leonci Soler y March, don Salvador Dachs, D. Joaquim Mas y D. Salvador Boquet.

Secretari: D. Avelí Xalabarder.

Caldas de Montbuy 19 Agost de 1905.

El President, Francisco de P. Torras y Sayol.

El Secretari, Avelí Xalabarder.

CARTELL SUPLEMENTARI

9. Premi ofert per la Exma. Diputació Provincial de Barcelona, al qui millor desenrotlli el següent tema: «Adobs: ¿deuhen consomirse els quimichs ab preferencia als orgánichs?»

10. Premi que ofereix la Societat Económica de Amichs del País, de Barcelona, al autor del millor treball respecte al tema «Estudi de las formas més freqüents del contracte de parceria (ó masoveria á la comarca del Valles».

11. Premi del Foment del Treball Nacional de Barcelona, á la millor Memoria que desenrotlli «Quins son els medis més recomenables perquè 'l pagés vallesá trobi remunerador el cultiu del cánem, á la vegada que la calitat satisfagui las necessitats del industrial».

12. Premi ofert per D. Manuel Maciá á qui millor desenrotlli el següent tema: «Quin es el sistema de poda més apropiat en el nostre país per las oliveras: condicions que requereixen per obtenir la major producció. Maluras y manera de combátrelas».

Tots els treballs deurán enviarse al secretari del Jurat, abans del día 1 de Octubre, senyalat ja en el cartell, y ab las condicions en el mateix conegudas.

Caldas de Montbuy, 1 de Septiembre de 1905.

El President, Francisco de P. Torras y Sayol.

El Secretari, Avelí Xalabarder.

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMÍA DEL CAMP

XIX

Medicina de les persones

VIII

Eleccions de diputats.—¿De qué serveix la experiència?—Una bona lliadó.—Fora curanderos.—Feridas.—Sanch venosa y arterial.—Un fanfarria.—No posar la virtut á proba.—Falta de conviccions.

Hi ha cosas molt estranyas; y una de ellas es que'ls pagesos no sápigán ni vullguin esgrimir las pocas armas que tenen per defensarse contra l' Estat centralizador y destructor, quals armas son la unió y associació y las eleccions. Fa molts anys que 's votan per diputats en general á homes que se'ls ne dona dos pitos dels mals de la agricultura, á homes que van per la carrera política defensant els interessos del seu partit entra 'ls dels seus electors. Sembla mentida no acabém de comprendre que lo que ns convé es votar homes honrats, propietaris agricultors que visquin de las sevas propietats, ó á lo menos que siguin defensors de la agricultura ab entussiasme y energia, que defensin al Parlament y á la Diputació 'ls interessos dels pagesos. Si hi hagués un centenar de diputats del partit agrari, ja lograriam molt, com logran en altrás nacions.

En un districte s' uniren varis pobles y asseguraren l'acta á un diputat sense gastarse mils duros com casi tots; li posaren condicions que acceptá y cumplí, y tingué assegurada l'acta en varias eleccions omplint al districte de beneficis; pero ara ab tantas divisions y partits, pagan cara l'acta; y la experiència de tants desengauy de res ens serveix?

En un districte era elegit cada legislatura un rich é ilustrat agricultor que vivia en el districte y feya molt bè: mort ell, elegian al seu fill sense competencia; y mort aquet, l' hereu, veyentse molt rich, se'n aná á viurer á ciutat, fent el disbarat del sigle, perque vá perdre la salut, molts interessos y 'l prestigi; de modo que presentantse per diputat, fou completament derrotat; y queixantse dels electors li respongueren: «El vostre pare y l' vostre avi sempre sortían diputats perque vivian entre nosaltres, y eran molt estimats perque feyan molt bè y deixaban els diners en el pais; pero vosté se'n emporta las rendas y las gasta á la ciutat, y aquí casi no'l coneixém, ni'n trayém cap profit.

D'aixó s' 'n diu donar una bona lliadó ó n' aquell desertor del camp: aixis haurian de pensar y obrar els pagesos, y 'ls lluiria més el pel.

En camí estém de millorar nostra situació, donchs aumentan, gracias á Deu, las associacions agricolas y van despertantse las energías, com ho proba el número de associacions que firman el Manifest de la «Federació agrícola» insertat en el número passat d' aquesta *Revista*.

Endevant y fora; sapiguém defensar el pá de nostra familia, 'l bè de Catalunya y d' Espanya, alsant l' agricultura fins avuy tan abatuda y fuetejada pe'ls mals governs centralisadors y xucladors; governs que han produhit á la agricultura tan fonda ferida que es difícil sápigán curar els diferents curanderos de temporada que passan pe'l poder, donchs se necessitan metjessatis y práctichs y que sápigán manejar bè 'l bisturí per tallar la carn morta, bons antiseptichs y un plan higié-nich y curatiu radical: dits metjes no 'ls tindrem si no'ls imposen tots els pagesos ben units; no tan importants son las feridas de nostre cos, de las que aném á par-lar.

Hi ha molts menas de feridas segons las diferents causas que las han produhidas y poden esser insignificants y molt graves; las superficiales son menos graves que las fondas, y las fetas per cops y macaduras son més difícils de curar que las de tall; las fondas si afectan órgans importants de la vida ó venas ó arterias grossas, son de gravetat y cal cridar al metje, mentres s'emplean els remeys urgents.

Lo primer que s' ha de fer en una ferida, es rentarla ab aygua antisséptica si 's tè á má, y si 's veu que surt molta sanch, s' ha de averiguar si vè de venas ó arterias: la de las venas es espessa, fosca, de roig oscur, corre seguit, suau y sense glops, y disminueix lligant entre la ferida y la extremitat del membre, bras ó cama; mentres que si es arterial, es roja, viva, surt á glopadas seguint els moviments del pols, y 's detè comprimint fortament entre la ferida y el cor. Rentada la ferida, lo primer es detenir la sanch, comprimintla ab el dit ó ma neta ó una pilota de cotó y tot seguit ab un vendatge á propósit, un mocador bèn lligat á falta d' altra cosa; el metje, com que coneix las diferents venas y arterias, veu més la gravetat y comprimeix sobre ellas directament; pero ab una vena ó mocador bèn apretat sobre la ferida se surt del pas.

Si 'l ferit s' ha debilitat molt per la pérdua de sanch, se posa al llit, estirat y ab la roba folgada, y se li donan fregas al front, polsos y pit ab vinagre ó aygua de Colonia y algun cordial, copeta de ví ranci, cognach ó Xerés, y millor cullaradetas, que tot vol la seva mida.

Un que va caure de cavall volentse lluhir devant la seva promesa fent cabriolas, li va portar aquélla un gran got de ví ranci y se 'l begué tot d' un cop: y del ayguardent per rentarli la ferida, també 'n begué, dihent que faria més efecte; y tan efecte li feu, que á tota costa volia abraçar á la seva promesa, costant molts treballs el dissuadirlo. Aquella forta cayguda li servi d' experiéncia per no fer tant el fanfarria.

Quan se passa ab el cavall devant de la xicota, en general l' home enamorat, sigui jove, sigui vell, fa cosas que semblan ridículas, fins bestiesas, y desgraciadament las donas fan perdre la xaveta á molts homes: en dinars y donas no cal posar á proba la virtut, perquè els més alts y forts corren gran perill de caure, y pochos son els que podrian tirar la primera pedra: l' home ó dona que tè virtut per sortir victoriós, tè molt més mérit que Nogi y Togo, y es apte pe'l regne del cel.

Una ferida senzilla basta rentarla y juntarla ab tirketes d' esparadrap y posarhi una compresa d' aygua fenicada, lisolada ó bullida sola y cotó fluix.

En una casa de pagés té la mestressa una ampolleta d'oli bèn fenicat al 10 per 100 y no usa altre remey ab més bon resultat; una altra fa us d'aygua fenicada ó lisolada al 2 per 100, y va molt bè. El lisol convé tenirlo en una casa de pagés, donchs presta grans serveys per las personas, pe'ls animals y per las plantas, de qual empleo vos daré explicacions altre día, aixís com dels remeys que convé tenir á má, especialment á las casas que están lluny de metjes y apotecaris. Si una ferida interessa arterias importants, ó 'l fetje, pulmons, budells, ronyons, indicant perill, cridar tot seguit al metje. Hi ha feridas grossas que 's curan fàcilment y altres petites que matan.

Las feridas no tocarlas ab las mans per poch que 's pugui, y aquestas rentadas ab aygua fenicada al 2 per 100 ó sublimada al 1 per 1000, ó bè ab aygua bullida; sobre tot molta netedat y posarhi cotó per privarla del aire: si 's pot evitar la formació de pus ó materia, se curan prompte.

Si en religió, agricultura, política, higiene y medicina doméstica, y en lo que 'ns pertany, tinguessim coneixements y conviccions, sortiriam d'apuros y no 'ns deixariam enganyar per curanderos, farsants, incréduls ó ignorants, sinó que obrariam ab coneixement de causa, no seriam tan indiferents y apátichs en las cosas d'importancia. Aixís s' explica que 'ns fassi titubejar qualsevol diari dolent ó menjas-capellans, que no deuriam llegir, ó un discurs de meeting en que 's diuen á vegadas las més grossas mentidas y disbarats

En unas eleccions vingué un diputat monárquich, anant á fer visita als dos cacichs del poble, donantli 'ls dos paraula de apoyarlo; pero l' un, al sapiguer que l' altre enemich seu l' apoyaria, reuní als seus sectaris y 's declará republicá, determinant apoyar al candidat republicá, no més que perque l' altre cacich apoyaba al monárquich: res de conviccions ni miras nobles y elevadas. L' ignorancia, las passions y la indiferencia son causa de grans mals.

El blat de primavera en el Vallés

Experiencias d'enguany

Ab motiu de la general sequedat que se sufrí últimament, la Cámara, que sempre s'afanya en procurar als seus socis els medis que puguin mitigar els flagells que 'ls hi portan las diferentas circumstancias desfavorables que tant sovint se fan sentir en el nostre art, feu assaber que en altres païssos de condicions climatològicas no molt diferentas de las que regeixen en el nostre, semblan un blat anomenat de primavera per rahó de sembrarse pe'l mes de Febrer ó de Mars, que 'ls hi dona resultats molt recomenables, tant per la producció com per la calitat. Confiant la Junta de la Cámara en que dit blat podria remeyar la trista situació que en anys com el passat no se pot sembrar en son degut temps y en las condicions necessarias de saho y preparació de las terras, efecte d' una llarga sequedat, encarregá á una

ponencia l' estudi del expressat blat, al objecte de poderse recómenar als senyors socis que particularment fessin las experiencias que creguessin oportunas respecte al cultiu y rendiments del mateix á fi de que en el cas que 'ns fos remunerador, el poguessim acceptar com una varietat de blat que 'ns servis, especialment per els anys que com el passat, no 'ns fos posible sembrar el de tardor ó bè efectuarho en las convenientas condicions y oportunitat.

A dit fi, se donaren en aquesta *Revista* las instruccions més precisas pera fer coneixer el blat de primavera, y també se proporcioná llevar de dit blat als socis que ho sollicitaren per emprendre las necessarias experiencias, llevar que va tenir la bondat de remetre el gran agricultor, propietari de l' Urgell, D. Joseph Zulueta.

Com aficionat en entreteniments de carácter agrícola, me vaig procurar, abans que la Cámara rebés el que tenia demanat, de la casa *Vilmarin-Andrieux*, de París, una quantitat del blat de primavera de la varietat coneguda ab el nom de *Saumur de Mars*, que per lo que havia llegit me sembla que era la que reunia més condicions per eser ensajada en nostre clima. Ademés, vaig procurarme, gracias á la amabilitat del conegut é inteligent agricultor de Llivia D. Celestí Carbonell, una petita quantitat del blat de primavera del que se sembra á la Cerdanya.

Una y altra varietat no 'm signé possible sembrarlas seguint totas las reglas que la moderna agricultura recomana, per rahó de no tenir terreno preparat ab lo degut temps y que l' esplet anterior no hagués sigut dels d' espiga.

A pesar de que 'm contrariá molt, no vaig tenir altre recurs que utilizar, per las provas, terreno que havia sigut últimament sembrat igualment de blat. El blat *Saumur de Mars* fou tirat á la terra el dia 8 de Febrer, seguint per la sembra 'ls mateixos procediments acostumats en nostra comarca. Donada la sequedat que se sufria en aquella ocasió y que venia sentintse ja de temps, no's pogué preparar el terreno com requería, y al tirarse la llevar el terreno se trobava sense gens de sahó.

L' adob que hi vaig emplear fou guano, qual fórmula es la següent, que va esser tirada per parts.

Superfosfat $18/20$ p ^o o.	100 kg.	abans de la sembra.
Sulfat amoniach.	20 »	en el acte de sembrar.
Clorur de potassa.	15 »	» »
Sulfat de ferro.	4 »	» »
Nitrat de sosa.	20 »	per Abril.

Per rahó de la falta d' humitat en el terreno, el blat no pogué neixer fins després de la plujeta del primer de Mars, y las materias minerals deixaren de produir el seu efecte fins molt tart, á causa de no haber plogut oportunament, puig que sapigütes que 'l superfosfat y 'l sulfat amoniach no son d' efectes rúpits y que necessitan alguns temps per reaccionar, ferse solubles y arribar en estat de fertilisar á las plantas.

Si bè nasqué regularment el blat, prompte sentí els efectes del aixut, puig que la pluja del primer de Mars únicament serví per ferlo neixer, tinguent de viurer ab la consegüent penuria, per no tenir enfonsadas encara sas arrels, fins el 25 de

Abril que torná á ploure. En aquet temps se va escampar pe'l demunt del sembrat el nítrat de sosa.

El blat seguí el sèn curs, millorantse una mica, mitjansant el nítrat y las plujas dels días 4 y 7 de Maig, si bè no pogué jamay referse del retrás que portava y alcansar els efectes dels adobs minerals.

Els forts sols de Juny y vents de Ponent el precipitaren, privantlo de fer ab bonas condicions els actes de fecundació y de maduració. La florida la tragué per allí al 8 de Juny, no siguentli gaire favorable una pluja que caigné durant la florida en los moments de verificarse la fecundació.

Fou segat al 10 de Juliol, portant respecte dels demés blats com unas tres setmanas de retrás.

El tros de terreno sembrat de blat *Saumur de Mars* contenia uns cinch quartans escassos, de calitat argillós-calcari. La quantitat de llevor tirada fou excessiva, degut á una equivocació, puig que passá de 40 kg., corresponenthi no més que uns 30 kg., encara que els aucells desempnyaren un bon servey picantne una part per aliment sèn durant el més que tardá en neixer, pero no obstant la sembrada surtí massa espessa, siguent aixó altra causa de sortir poch granat.

La quantitat de grá produhit fou en kg. 195, y en cuarteras 3 ab 11 quartans. De modo que en quant al pés per quartera es sumament petit, ja que no passa de 50 kg.; lo que s' explica perfectament, donada la quantitat que 'n resultá de migrat per las causas ja ditas.

Económicament considerat no fou un éxit, pero tampoch se pot calificar de fracás, si 's tenen en consideració las péssimas circumstancias que succehiren durant dit cultíu. Els gastos que dita sembra ha ocasionat son els següents:

ADOB

100 kgs. Superfosfat.	11 ptas.
20 » Sulfat amoníach.	8'80 »
15 » Clorur potásich.	5'12 »
4 » Sulfat de ferro.	0'40 »
20 » Nítrat de sosa.. . . .	8 »

33'32 ptas.

TREVALLS CULTURALS

$\frac{1}{2}$ jornal de llaurar pera preparar el terreno.	4 »
$\frac{1}{2}$ » » y aplanar la terra á la sembra.	4 »
$\frac{1}{2}$ » per sembrar y arreglar las voras.	1'50 »
$\frac{1}{2}$ » en tirar el nítrat y altres entreteniments.	1'50 »
$\frac{3}{4}$ de jornal de segar y agarberar.	4'50 »
Per tragar las garbas.	2 »
Treball de batre, á 2 ptas. garbera, 7 garberas son.	14 »
Arrendament del terreno á rahó de 5 duros la quartera, els 5 quartans son.	10'50 »
Import de la llevor contantla al preu de 18 pesetas els 60 kgs. (1), els 40 kgs. empleats son.	12 »

87'32 ptas.

(1) Encara que la llevor costá mòlt més, la conto com la d' aquí, porque aquet preu fora el que regiría si s' establa el cultíu de dit blat.

PRODUCTES

195 kgs. de blat á 16'50 ptas. els 60 kgs.	53'62 ptas.	
18 quintars de palla, á 2'50 ptas. son.	45	»
		<hr/>
		98 62 ptas.
Benefici.		<hr/> 11'30 »

El blat *Saumur de Mars* fa l' espiga una mica punxaguda; la palla queda de bona mida y es de bona qualitat; me sembla que resisteix més que la del nostre blat á volcarse; el grà es groch y petitet, y segons un estudi comparatiu de diferents blats, fet per Mr. E. Schribaux, membre de la Societat nacional d' Agricultura francesa, resulta que 'l blat de Mars es el que dona més quantitat de farina flor respecte de las demás varietats experimentadas

Poca diferencia portá l' altra varietat de blat de primavera que m' enviaren de Cerdanya respecte de la descrita, y per consegüent no m' entretindré en ressenyar més que las petites diferencias experimentadas. Aquesta varietat fou sembrada á 3 de Mars, ó sigui aprop d' un mes més tart que l' altre; l' adob fou més escàs y la terra encara en més malas condicions, y no obstant, la palla fou més llarga, si bè 'l gra en menos proporció.

Aquesta diferencia en menos grà y més palla, s' explica per haber la planta participat més dels efectes del nitrat de sosa escampat á primers d' Abril que del superfosfat, que apenas se n' hi tirá.

La manera de granar aquesta varietat igual que l' altra, m' indicá que 'l blat de primavera sembrat en nostre pays vol esser nat á mitj de Febrer, á fi de poderse efectuar la maduració del grà abans del sol fort que regularment acostuma á fer á últims de Juny, puig que de no esser aixís, com m' ha succehit enguany, vé la *soptació*, accident de mort per el blat, degut á presentarse bruscament un sol fort després de alguns días humits ó plujosos.

La *soptació*, que vé á esser com una feridura, acostuma á interrompre la comunicació de l' espiga ab la tige ó palla en el punt ahont aquesta se uneix ab la espiga.

A causa de la *soptació* ha deixat, *el blat de primavera*, de produhir un 40 per 100 de volum de grà, ja que l' espiga no restá pas massa curta, y si 'l grà no hagués sigut migrat en bona part, com ho comproba el pes per quartera, el rendiment no hauria sigut pas més petit que 'l que acostuma á donar el blat nostre.

La impresió que, en definitiva, he rebut en las experiencias del blat de primavera en nostre pays, es que dit blat no tè altra diferencia del de tardor que una creixensa més rápida. Aixís com el blat que se sembra á la tardor posa uns 210 días pera recorre sas fasses de vegetació, el de primavera, en aquesta comarca, pot recórrerlas en uns 130 ó 140 días.

El blat de primavera pot prestar positius serveys al agricultor quan no hagi pogut sembrar per diferentas causas durant el mes de Novembre y en punts ahont siguin molt propensos de gelarshi la sembrada del blat.

Ajudant Dèu, l' any que vè procuraré fer públicas las experièncias que 'm proposo seguir ab més atenció si m' es possible, ja que llargas ausèncias me privaren de dedicarmhi ab el degut cuydado durant las efectuadas enguany, oferint als senyors socis que desitjin practicar també algúns ensajos, llevar seleccionada entre la cullida del blat *Saumur de Mars*.

Havent tingut noticia de que hi ha algúns socis que han practicat probas del blat de primavera del proporcionat per la Càmara, me permeto demanárlosi se serveixin fer públicas las impresions que tinguin recullidas en el cultiu d' ensaig del expressat blat, y al efecte m' atreveixo á suplicárlosi que procurin de respondre, en quant s' hagin fixat, á las preguntas del següent questionari:

- 1.ª ¿En quin dia s' efectuá la sembra?
- 2.ª Treballs preparatoris anteriors á la sembra.
- 3.ª ¿Quánta llevar se tirá per quartera de terreno?
- 4.ª Adobs y sistema empleat per escamparlos.
- 5.ª Calitat de la terra.
- 6.ª ¿Quin fou l' esplet anterior?
- 7.ª ¿Quán comensá á neixer el blat?
- 8.ª ¿Sufrí sequedat ó no, y en quinas ocasións?
- 9.ª ¿En quin temps comensá á florir?
10. ¿Quán acabá de madurar?
11. ¿En quin dia se segá?
12. ¿Se prengué diariament la temperatura máxima durant l' esplet?
13. Rendiment en grá y palla per quartera de terreno.
14. ¿Al granar se soptá el grá?
15. ¿Creu, en virtut de las probas, si dit blat pot aclimatarsè en nostre pays?
16. Totas aquellas observacions que 's tinguin presents y no estiguin compresas en el present questionari.

Tant de bó que l' any que vè las experièncias que 's verifiquin de dit blat puguin esser més numerosas y distribuídas en distints punts de la Comarca, á la vegada que siguin més favorescudas pe'ls elements climatològichs y atmosfèrichs que no han sigut en el present any.

FREDERICH ROS.

Els fems

Una mala costúm.—Lo qu' haurian de fer molts agricultors.—Lo que perden els fems á l' intempèrie.—Modo d' evitar en els fems las pérduas del amoniach y d' altrás materias fertilizants.

Es una mala costúm lo que fan molts pagesos de deixar els fems á l' intempèrie, com també es una mala costúm, pro encara més gran, el treure els fems del femer y portarlos al camp sense tenir el terreno preparat pera colgarlos: els agri-

cultors que fan aixó no saben ells lo molt que hi perden, donchs deixant els fems á l' intempérie perden una bona part del amoniach que contenen, que es la part principal, y al mateix temps grans quantitats de las materias fertilitzants de qu' están compostos els fems, per millorar y per combatre las propietats físich-químicas de las plantas. Per aixó molts son els agricultors que están enterats de las pérduas que sofreixen els fems estant á l' intempérie del sol y de las plujas, aixis qu' els treuen de la cuadra els tapan y molts d' ells á més els tenen á sota cuberta, que es lo qu' haurian de fer tots el agricultors per no quedar enganyats y per no en ganyar á las plantas que siguin adobadas ab fems qu' hagin estat tant sols un mes á l' intempérie del sol y de la pluja.

* *

Tots els agricultors saben y coneixen l' importancia y las qualitats que tenen els fems pera fertilitzar y pera millorar l' estat físich de las terras, y tots els agricultors saben que els fems en la fermentació y en las transformacions que sofreixen (y que algunas d' ellas son necessaries) tendeixen á perdre una bona part de las substancias necessaries que contenen y principalment quan la fermentació s' opera á l' intempérie, porque allavoras més que may grans quantitats de substancias nitrogenadas dels fems es desprenen en forma de gassos amoniacals que s' perden en la atmósfera y per lo tant els fems van disminuint del seu pes y de la riquesa que contenen al tréurels de la quadra, puig com ja hi dit, á més de las grans quantitats d' amoniach que s' evapora s' perden també respectables quantitats de las substancias que contenen pera combatre las malalties de las terras.

* *

Després de moltes experiencias els agrónoms han pogut descobrir, que 'l modo principal pera evitar aquestas pérduas en els fems es consegueix barrejant ab aquest adob substancias que no permetin que s' desprenguin gassos amoniacals, y una d' aquestas substancias que menos deixa produhir aquestos gassos y que més benefici porta al agricultor, es la *kaimita*, sal potássica, base principal pera obtenir el sulfat y el clorur de potassa y composta principalment de sulfat de potassa y altrás materias favorables pera el desenrotlló de las plantas: en el comer es garantisa la *kaimita* á un 13 per 100 de potassa pura.

Per lo vist, aquest producte, á més de tenir la gran ventatja d' evitar las pérduas de las materias ja ditas, proporciona y enriqueix als fems de substancias purament fertilitzants, essent una d' ellas, com ja hi dit, el *sulfat de potassa*, substancia que no sempre s' troba en quantitat suficient pera el desenrotlló y producció d' algunas plantas.

F. M. y C.

Las alsinas

Sa antigüetat.—Sas dimensions.—Amor á la alsina.—¿Per qué no n'hi ha més?—Fomenteulas.

La alsina es un dels arbres de major producte, que viu més y que adquireix grans proporcions. A Inglaterra n'hi ha de molt vellas; s'ha dit que la alsina del Parch de Clipson té 1500 anys, existint ja aquest Parch avans de la conquesta. La de Calthorpe, en el Yorkshire, media 78 peus de circumferencia á sa base.

La alsina de *Los tres Comtats*, anomenada aixís per perteneixer á la vegada als comtats de Notthingam, de Darby y de York cubria son fullatge 777 metres quadrats. Bouillet diu que la alsina arriba á tenir 45 y fins 50 metres d'alsada. Plini'n cita una de 34 peus de circumferencia. Plot y Ray diuen que las brancaes d'un roure tenian 54 peus de longitud, á partir del tronch, y un 'altra tenia 130 d'alsada y 30 de circumferencia. Carles I d'Inglaterra, pera la construcció d'un barco, va emplear quatre vigas de 44 peus de llarch per 4 peus 9 polsadas de diámetre.

D'Espanya poch podém dir, y no es estrany, porque els salvatjes del sigle XIX han pelat moltas montanyas y no han respectat ni sisquera els arbres populars. No obstant, dirém que la tradició senyala una alsina surera que va existir en la vall de Batuecas, que tenia un tronch tan gran que servia de celda á un dels relligiosos del convent.

La alsina es molt productora; como á cas excepcional citarém lo que diu la *Revista Británica*, que la de Gebnos, en el comptat de Montmouth, tallada en 1810, solsament l' escorsa va ser venuda per 200 lliuras esterlinas (més de 5,000 pessetas) y la fusta en 670 lliuras (mes de 17,000 pessetas). Hem llegit en un periódich que 'en el caseriu de Tredegar s' empostissá y cubrí una sala de 42 peus de llarch per 27 d' ample ab el producte d' una sola alsina, tallada en el Parch d' aquella propietat.

La conservació d' arbres tan vells ja' ns diu el respecte y amor que' n altres nacions y en altres sigles van tenir als arbres. Los antichs grechs van casi venerar á la alsina; el roure sagrat estava dedicat á Júpiter y sas brancaes entrellassadas servian de recompensa als vencedors dels jochs olímpichs. Els sectaris de Odin y Tentales celebravan sos sagrats misteris en los boscos d' alsinas de la isla de Rugen, ó del país de los Cornutos, ahont anavan los *druidas* á tallar una vegada á l' any el grevol sagrat, empleant per' aixó la segura durada, y' s distribuía aquest grevol al poble al comensament del l' any nou.

La corona cívica fou en son principi feta ab la *yeuse*, després se va preferir el *esculus* y á vegadas el *quercus*. En fi, s' ha empleat indiferentment la alsina sempre que la rama haja contingut aglans.

En nostre país, es trist dirho, no s' estima l' arbre, no s' estima com se deuria á la alsina.

¿A qué 's deu aquesta tallada d' arbres que han pelat nostras montanyas? Creyém á lo següent:

1.er A la desamortisació dels bens de las ordres relligiosas, donchs ab lo que 's van treure ab la tallada dels boscos que contenian sas propietats, van poder pagar aquestas.

2.^{on} A la venda dels boscos del comú.

3.er A la desmembració de las antigas casas nobles. Algunas, vejentse apuradas, al tenir que donar dots, pagar deutes, etc., han recorregut á la tallada dels boscos pera fer quartos. Si en compte de viure á las ciutats visquessin en los pobles, no tindrían deutes, y sent ells los grans propietaris, no estaria la Agricultura y los jornalers en l' estat en que 's trovan.

4.^{rt} Lo poch valor de la fusta.

5.^{nt} La poca cultura intelectual dels agricultors.

¿Cóm tornarém á replantar los boscos? No ab *Festas del Arbre*, y si desfent lo fet, construhint líneas férreas y carreteras que atravessin las montanyas, y además propagant y fomentant las industrias forestals.

Tornintse las fincas que tenian á las ordres relligiosas y tindrém boscos.

Montserrat ha tornat á repoblar la part superior de la montanya que li han donat. Tornintse als pobles las propietats dels antichs boscos comunals per aquest objecte. Vagin á viure al camp los duenyos de las grans propietats. Obrintse ferrocarrils secundaris y carreteras abundants en las comarcas montanyosas, y rebáixintse las tarifas dels ferrocarrils y abaratintse los transports y podra tenir valor la fusta dels boscos. Fomentém las industrias dels boscos en las mateixas montanyas, pera transformar allí los productes dels boscos y aixís obtenir millors rendiments. En fi, quan l' agricultor se convencerá de que sia negoci la explotació dels boscos ja anirá plantant arbres y las montanyas se replantarán.

Avuy totas las cosas se volen depressa. Avans se plantava un bosch d' alsinas, de roures ó de pins pe 'ls fills ó pe 'ls nets, se estimava la familia, se treballava pe 'ls veniders; avuy no es aixís: tot es per el profit personal, se treballa pera un, no pe 'ls altres; l' egoisme ho domina tot, y per lo tant aixó es una de las principals causas de que á Catalunya tinguém poch boscos y pocas alsinas.

J. G. DE GUILLÈN-GARCÍA.

(De *L' Art del Pagés*).

CRONICA

El dia 16 d' Agost va celebrar-se a Moyá una festa de gran interès per tots els agricultors: la Festa del Arbre Fruyter, organitzada per el fill il·lustre de Moyá don Francisco Viñas, un dels tenors d' ópera que tenen més renom a Europa.

Dit senyor, que té una gran estima a la seva localitat, ha iniciat un moviment d' opinió popular per a la replantació del arbre fruyter, de manera que 'n un sol any, en aquell terme municipal s' han plantat més de 4,000 arbres de tota mena; que tothom respecta, perquè la Lliga de Defensa del Arbre Fruyter fa complir la llei a tothom. No cal dir quants beneficis porta el possehir tants arbres, apart de lo bonich que fan.

La festa del 16 va ser esplèndida, ab cabalgades alegòriques y pronunciant-se discursos y llegint-se poesias apropiadas a la festa. De més a més el tenor Viñas va deixar sentir la seva prodigiosa veu, aquella veu que ha admirat als públics de París, Londres, Lisboa y altres grans ciutats europeas.

La enhorabona als moyanesos y en particular al Sr. Viñas.

—

No s' ha pogut adjudicar el premi de 100 pessetas que va oferir la Cámara al qui presentés un treball al Certámen del Centre Catalá de Granollers estudiant la manera de fer grans firas de bestiar a Granollers.

Es de doldre que no s' hagi presentat cap treball d' empenta per a ser premiat. No obstant n' hi ha un que se li ha donat accésit.

—

La Junta de la Delegació de la Cámara a Caldas de Montbuy, ha rebut moltes enhorabonas per la organització del Certámen Agrícola, qual cartell insertem en lloch preferent d' aquest número.

—

Tots els qui 's preocupan dels interessos agrícoles, han llegit ab fruició la notabilíssima Memoria que ha endressat al Rey el President del Institut de Sant Isidro Sr. Girona, ab motiu de la seva anada com a representant d' Espanya (pero pagant-se els gastos) al Congrés Internacional d' Agricultura.

VARIETATS

Las veinte primeras semanas de un puerco

Una partida de gorrinos al nacer pesa 8 kilogramos por término medio y los cinco á doce pequeños de que ella se compone, de 450 gramos á 1 kilogramo 350 cada uno.

El primer cerdo que nace es algunas veces menos corpulento que el último.

Hasta antes de un mes el puerco empieza á mamar con regularidad, teniendo esto lugar dos horas en el día y cuatro en la noche.

Cuando en una misma zahurda hay varias partidas de cerdos, maman también los pequeños al mismo momento, en razón al ruido que al chupar hace cualquiera de ellos, y esto despierta el apetito de los demás.

En diez minutos sacian su hambre, aunque perdiendo algo de ésta antes de que la leche llegue á los pezones de la madre, por lo cual se adopta el pronto destete.

Los pezones de las puercas no presentan la misma cantidad de leche; los posteriores son menos ricos que los anteriores, y el rendimiento total va en disminución en más de 1 kilogramo por día, de la cuarta á la octava semana.

Las marranas dan durante doce semanas de 190 á 240 kilogramos de una leche muy rica cuya composición es como sigue:

	MATERIA			
	Sólidas	Grasas	Caseína	Azúcar
Marrana..	19 49	6 89	6 06	5 64
Vaca	13 47	4 14	3 20	5 43

Después de la tercera semana, los pequeños deben comenzar á comer unos pocos de granos, y más tarde, dos veces al día una poca de leche descremada.

En cuatro semanas, una partida de cerdos aumenta diez veces de su peso primitivo representado por 100 kilogramos, de 10 á 12 kilogramos de leche, poco más ó menos, siguiendo su naturaleza propia.

A partir de la quinta semana se aumenta progresivamente la ración para llegar á la engorda lo más rápidamente posible.

De la séptima á la décima semana se desteta á los cerdos, según su grasa.

Si se les ha dado una ración compuesta de media leche y harina, se necesitan 79 días para producir un aumento de 50 kilogramos; cuando no se les da harina exigen 116 días y 147 cuando no están alimentados más que con leche.

Por último es necesario contar la nutrición de un cerdo durante las veinte semanas de su existencia, 270 kilogramos de nutrición por término medio por cien kilogramos de aumento de peso.

Contra el gorgojo del trigo

El profesor Walter von Petery ha creído encontrar en la naftalina el agente destructor de los gorgojos.

La naftalina no posee la acción enérgica y rápida del bisulfuro de carbono, que destruye los insectos en pocas horas, sino que más bien sirve para impedir, por su fuerte olor, que los insectos invadan la semilla.

Las opiniones sobre su influencia en las semillas son muy contradictorias, pues mientras unos afirman que su acción no es perjudicial, otros declaran que la naftalina perjudica la facultad germinativa de las semillas.

El profesor Petery planteó sus experiencias de un modo semejante á las del bisulfuro de carbono, colocando en frascos de dos litros, que se podían cerrar herméticamente, cada vez un kilógramo de trigo bueno y agregando la naftalina pulverizada en proporción al peso.

De estos datos resulta que la naftalina tampoco es perjudicial para las semillas, y más bien parece ser conservadora, pues las semillas han perdido muy poco de sus facultades germinativas, ni siquiera en la fuerte proporción de 1 : 50. No fué posible conservar las semillas destinadas para servir de «testigo» en el ensayo, en estado natural, pues los gorgojos las destruyeron completamente en la primera serie de experimentos.

La mosca del olivo

Según una comunicación del consul de Francia en Livurna, publicada en la *Hoja de informaciones del ministerio de Agricultura*, un oleicultor de Siena ha notado, después de observaciones anuales repetidas, que en todas partes donde los olivos se encuentran en la proximidad de manantiales sulfurosos no sufren los ataques de la *Musca olearia*. En su consecuencia, ha ideado tratar 20 árboles con una solución compuesta de una parte de azufre por 100 de agua, aplicándola por medio de un pulverizador y repitiéndola cuatro veces en cada campaña. Por este medio ha visto exentos sus olivos de los ataques de la *Mosca* durante dos años consecutivos.

Siega de la alfalfa

Experiencias hechas en la Granja experimental de Kansas (Estados Unidos) demuestran que debe darse el primer corte á la alfalfa cuando el diez por ciento de las matas están en flor, y no cuando florecen ya todas. Parece que el corte temprano da fuerza á la planta y la cosecha resulta mayor.

El valor principal de la alfalfa consiste en la gran proporción de proteína, que contiene la materia absolutamente necesaria para formar carne y leche. Cuanto más proteína contenga, mejor será el heno.

CHAMPAGNE

CHÂTEAU

MIMÓ

DEMANIS PER TOT ARREU

J. ESPINAS S. EN C.

BARCELONA.—SANS

GUANOS QUÍMICHS—ORGÁNICHS

Esponjan la terra y modifícan el seu estat físich

Premiats ab medalla d' or en diferentas Exposicions

Primeras materias

Serradura fina y granada de banya, pel y pota, etc., etc.

RIQUESA GARANTIDA

Vda. y Fills de B. Gazeneuve

BARCELONA: Llealtat, 6

Fabricants y preparadors d' adobs organichs.—Serradura de banya y potarró fina y granada.—Desperdicis de pells y llanas.
Apropòsit pera las vinyas, cánem, blat, arbres, etc.

Aparells agrícols pera vendre

En el local de la Cámara Agrícola hi ha exposats els següents aparells venturers que 's vendrán á preus ben acomodo:

Máquina de bullir vi

Id. pera trinxar herba pels pollets

Arada, sistema Pfeiffer

Duas citras de llauna per oli

Rahó, á l' Administració de la Cámara.

COTXE-FAETÓN en molt bon estat per vendre. Rahó, en l' Administració de la Cámara.

EN VENDA

Un billar ab els seus accessoris

ES VENTURER

Dirigirse á la Administració d'aquesta Revista